

Kotkan varhaiskasvatuksen visio

Meille kaikki lapset ovat tervetulleita sellaisina kuin ovat. Kohtaamme lapset sensitiivisesti ja teemme yhteistyötä kaikkia perheitä arvostaen. Toiminnassamme näkyvät lämmin vuorovaikutus, huumori ja hupsuttelu, leikin ja liikunnan riemu sekä ilmaisen ilo. Kohtaamme myötätuntoisesti kaikenlaiset tunteet. Jokainen päivä on uusi seikkailu, jossa kaikki lapset ja me ammattilaiset olemme mukana oppimassa yhdessä. Meillä on rohkeutta ottaa uusia askeleita digipolulla. Autamme toinen toisiamme ja iloitsemme yhdessä onnistumisista ja oppimisesta.

TOIMIPAIKAN TOIMINTASUUNNITELMA

Toimipaikan toimintasuunnitelma perustuu Kotkan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toimintasuunnitelma julkaistaan 31.10 mennessä ja tallennetaan toimipaikan Pedanet-sivulle.

Toimipaikka tarkoittaa kuntakohtaisia ratkaisuja seuraavien otsikoiden kautta:

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

[Kuvaus toimipaikasta](#)

2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI

[Arvot toimipaikan toiminnassa](#)

[Kotkan varhaiskasvatuksen visio toimipaikan toiminnassa](#)

3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

[Arvioinnin toteutuminen toimipaikassa \(lasten ja huoltajien osallisuus\)](#)

[Yksikön vahvuudet, kehittämiskohteet ja niihin tähtäävä varhaiskasvatus](#)

4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

[Huoltajayhteistyö ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma](#)

5. TOIMINTAVUOSI 2025-2026

[Toimintavuoden elämää](#)

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan velvollisuus on vastata lapsen varhaiskasvatusoikeuteen ja tarjota perheille heidän tarvitsemaansa palvelua.

Päiväkodit toimivat perhepäivähoidon lasten varahoitopaikkoina. Varhaiskasvatusta järjestetään tarvittaessa myös esiopetuksen lapsille esiopetuksen toimipai-koissa, jotka sijaitsevat koulurakennuksissa. Avoimen varhaiskasvatuksen toimin-taan lapsi tulee aikuisen (huoltaja, isovanhempi, kummi jne.) kanssa. Sen lisäksi avoimessa varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsille kerhoja.

KUVAUS PÄIVÄKODISTA

Katariinan päiväkoti on valmistunut vuonna 2017. Se sijaitsee hyvien ulkoilu- ja retkeily- maastojen lähellä. Lähiympäristöä hyödynnetään viikoittain retkeillen, tutkien, liikkuen ja leikkien.

Päiväkoti on avoinna 6.30-17 välisenä aikana. Tarvittaessa aukioloaika joustaa huoltajien töiden vuoksi klo 6-18 välillä. Siitä tulee sopia hyvissä ajoin etukäteen.

Päiväkodissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1-5 -vuotiaille lapsille kuudessa lapsiryhmässä. Ryhmissä 1 ja 2 lapset ovat alle 3-vuotiaita. Ryhmien 3-6 lapset ovat pääsääntöisesti yli 3-vuotiaita. Lisäksi päiväkodissa on tilat avoimelle varhaiskasvatukselle. Avointa varhaiskasvatus -ja kerhotoimintaa Katariinassa on kolmena päivänä viikossa (avointa toimintaa pikkulapsiperheille ke ja to klo 9-15, kerho 2-4 -vuotiaille ti-to klo 9-12 sekä vauvatapaamiset yhteistyössä seurakunnan kanssa ti ja to klo 12.30-15). Päiväkodin tiloissa järjestetään myös kokouksia ja koulutuksia.

Tällä toimintakaudella päiväkodin 5-vuotiaat ovat sijoittuneet ryhmiin 3, 5 ja 6. Ryhmissä 5-vuotiaiden toimintaa toteutetaan lasten yksilölliset kiinnostuksenkohteet ja tarpeet huomioiden. Lapset ovat osallisina toiminnan suunnittelussa. Kaikkien ryhmien yhteistä "viskaritoimintaa" järjestetään eri teemojen ympärille säännöllisesti ryhmien 3, 5 ja 6 henkilöstön yhteistyönä, keskimäärin 1-2 kertaa kuukaudessa. Toiminta voi olla esim. liikuntaa, musiikkia, retkiä tai kulttuuritapahtumia.

Erikoisuutena Katariinan päiväkodissa on lasten ravintola, jossa ryhmien 3-6 lapset ruokailevat ryhmittäin porrastetusti. Ruokien valmistuksesta ja tarjolle laittamisesta vastaa Kymijoen Ravintopalvelujen työntekijä.

Katariinan päiväkodissa on monipuolinen, riittävä välineistö niin liikuntaa, musiikkia, kädentöitä kuin leikkiäkin ajatellen. Tarvikkeita ja materiaaleja käytetään monipuolisesti arjen toiminnassa, tarvittaessa ryhmien kesken vaihdellen.

2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI

Toimipaikan ja toimintamuodon toimintasuunnitelma kääntää käytännön kielelle varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin arvoja ja tavoitteita. Tällä tarkoitetaan arvostavan vuorovaikutuksen, liikkumisen ja leikin, lasten osallisuusmahdollisuuksien sekä tutkivan toiminnan ja oppimisen toteutumiskuvauksia. Lisäksi kuvataan kasvat-, opetus- ja oppimisympäristöratkaisuja.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ammatillista osaamista toimipaikoissa vahvistavat varhaiskasvatuksen erityisopettajat (veot), kieli- ja kulttuuriopettajat (kieku), varhaiskasvatuksen kuraattori ja varhaiskasvatuksen tv-t-kordinaattori. Nämä ammatillaiset konsultoivat varhaiskasvatuksen henkilökuntaa, ovat mukana lasten arjessa sekä kohtaavat huoltajia.

Kaupunkistrategian arvot

RAKKAUS

Jokainen lapsi kokee itsensä tärkeäksi ja tuntee että hänestä välitetään.
Kukaan ei jää yksin.
Rajat ovat rakkautta, syli on aina avoinna.

REILUUS

Kaikki lapset ja perheet huomataan ja huomioidaan tasavertaisina ja tasapuolisesti.

ROHKEUS

Annetaan tilaa ja mahdollisuuksia kokeilla uutta.
Kannustetaan ja rohkaistaan yrittämään.
Otetaan asiat puheeksi ajantasaisesti ja arvostavasti.

Kotkalainen varhaiskasvatus tukee arvojen toteutumista.

Lapsi on ainutlaatuinen ja lapsuus on itseisarvo.

Kulttuurinen moninaisuus on rikkaus.

Kestävä elämäntapa on välttämätöntä.

ARVOT YKSIKÖN TOIMINNASSA

LAPSI ON AINUTLAATUINEN JA LAPSUUS ON ITSEISARVO

Katariinan päiväkodissa jokainen lapsi kohdataan yksilönä hänen tarpeensa, vahvuutensa, tuen tarpeensa sekä mielenkiinnon kohteensa huomioiden. Toimintaa suunnitellaan yhdessä lasten kanssa heidän toiveitaan ja ideoitaan kuunnellen ja havainnoiden. Pidämme tärkeänä, että hiljaisempienkin lasten ajatukset tulevat kuulluiksi. Lapsille ollaan aidosti läsnä ja saatavilla. Tiedostamme, että lapsi vasta opettelee kaikkia elämän taitoja omassa tahdissaan ja annamme hänelle siihen tukea ja aikaa.

KULTTUURINEN MONINAISUUS ON RIKKAUS

Katariinan päiväkodissa kohtaavat monenlaiset kulttuurit ja perheet. Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Maahanmuuttajaperheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä on omat kieleen, kulttuuriin ja kasvatuskäytäntöihin liittyvät erityispiirteensä. Kasvattajien käytössä on monia keinoja päästä hyvään vuorovaikutukseen perheiden kanssa. Osallistavia keinoja käytetään herkästi (esim. tulkit, kuvat ym. kommunikaatiotavat). Huoltajilta saadun palautteen mukaan tänne on helppo tulla. Katariinan päiväkodissa lapsi saa kasvaa suvaitsevaisessa ympäristössä.

KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA ON VÄLTÄMÄTÖNTÄ

Lasten kanssa keskustellaan kestävästä elämäntavasta ja luonnon kunnioittamisesta luontevasti monissa arjen tilanteissa. Kiinnitämme yhdessä huomiota veden ja sähkön kulutukseen, harjoitteleminen kierrätystä ja lajittelua sekä materiaalien harkittua käyttämistä. Pidämme yhdessä huolta tavaroista ja leluista sekä lähiympäristöstämme. Lastenravintolassa on päivittäin tarjolla kasvisruokavaihtoehto. Lapsia rohkaistaan ja kannustetaan maistelemaan ruokia monipuolisesti. Ruokahävikin vähentämistä harjoitellaan kiinnittämällä huomiota otettavaan ruuan määrään – kannattaa ensin ottaa vähän, aina voi hakea lisää. Lapsena opituilla toimintatavoilla ja valinnoilla voi olla vaikutusta pitkälle tulevaisuuteen.

MYÖS NÄMÄ OVAT MEILLE TÄRKEITÄ ASIOITA

TURVALLISUUS

Pidämme tärkeänä, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja hänellä mahdollisuus sekä läheisyyteen että omaan rauhaan päivän aikana. Lasten kanssa harjoitellaan sosiaalisia- ja tunnetaitoja ikätasoisesti, aikuinen on omalla mallillaan esimerkkinä hyvästä käytöksestä. Kiusaamistilanteet käsitellään aina yhdessä kaikkien osallisten kanssa. Kiusaamisen kokemus on yksilöllinen. Pahimmillaan se voi olla fyysistä tai sanallista, mutta joskus pelkkä äänensävy tai katse voidaan kokea kiusaamisena. Sisä- ja ulkotilojen turvallisuudesta huolehditaan yhteisvastuullisesti, epäkohdat korjataan viipymättä.

LÄMMIN JA ARVOSTAVA VUOROVAIKUTUS

Päivittäinen vuorovaikutus lapsen ja hänen perheensä kanssa on lämmintä ja avointa. Jaamme yhdessä päivän kuulumiset iloineen ja murheineen. Kaikkien ajatukset ja näkökulmat ovat tärkeitä, ne kuullaan ja huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Sopivat tavat toimia löydetään yhdessä pohtien ja keskustellen.

LEIKKI

Leikin avulla lapset jäsentävät maailmaa, oppivat uusia asioita ja taitoja sekä käsittelevät kokemuksiaan. Siinä kehittyy mielikuvitus, motoriikka ja sosiaaliset taidot. Leikki ei ole koskaan VAIN leikkiä. Leikille varataan aikaa ja monipuolisia mahdollisuuksia sisällä ja ulkona. Porras- ja vuorottelemalla saadaan päiväkodin monipuoliset tilat ja varusteet kattavasti kaikkien yhteiseen käyttöön.

Kasvattajan osallistuminen leikkiin tukee leikkitaitojen harjoittelua, esim. pitkäkestoista leikkiä, yhdessä toimimista, vuorottelua tai vaikka lelujen jakamista kaverin kanssa. Kasvattaja luo puitteet ja mahdollisuudet leikin toteutukselle lapsilta nousevien aiheiden pohjalta; mikä tila sopii parhaiten, mitä välineitä tarvitaan, kuinka kauan leikki kestää ja mikä kasvattajan rooli leikissä on. Tarvitaanko ylläpitäjää, sovittelijaa, havainnoijaa vai ehkä koiraa tai mummoa?

LISÄKSI VIELÄ

Katariinan päiväkodissa olemme yhdessä positiivisella asenteella, toiset huomioiden ja kaveria auttaen. Meille on tärkeää, että elämme lasten kanssa yhdessä arkea, käyttäen maalaisjärkeä.

Arvot ja lapsen hyvinvointi

KOTKAN VARHAISKASVATUKSEN VISIO TOIMIPAIKAN TOIMINNASSA

1. MEILLE KAIKKI LAPSET OVAT Tervetulleita sellaisina kuin ovat

Avoin ja lämmin yhteistyö perheiden kanssa on ensisijaisen tärkeää. Aloituskeskustelussa huoltajilta saadaan arvokasta tietoa lapsesta ja perheestä. Se auttaa meitä tutustumaan lapseen ja hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa sekä toimimaan kasvatusyhteistyössä samoilla linjoilla huoltajien kanssa. Hyvä yhteistyö helpottaa lapsen tuloa päiväkotiin ja osaksi ryhmää.

Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan niin, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omista taidoista ja fyysisistä tai terveydellisistä edellytyksistä riippumatta. Toimivien pienryhmien muodostaminen sekä kasvattajien taito soveltaa ja joustaa tilanteiden mukaan ovat tärkeitä. Lasten vahvuudet, kiinnostuksenkohteet ja monenlaiset vuorovaikutusaloitteet huomataan – kielitaito tai sen puute ei määritä lapsen mahdollisuutta tulla kuulluksi.

Lasten toimintaan mennään mukaan ja ollaan kuulolla siitä mikä heitä kiinnostaa, ihmetellään asioita yhdessä. Toimintaa suunniteltaessa ollaan tietoisia siitä, mitä lasten maailmassa tapahtuu. Pienimpien lasten kohdalla kasvattajien havainnot lapsista ovat erityisen tärkeitä, kun lapsi ei vielä itse osaa sanoittaa omia ajatuksiaan ja toiveitaan. Kaksi- ja monikieliset lapset tarvitsevat enemmän huomiointia ja tukea arjen toiminnoissa sekä erilaisten keinojen ja välineiden käyttöä vuorovaikutustilanteissa.

2. SENSITIIVINEN KOHTAAMINEN

Lapset ja huoltajat kohdataan ystävällisesti ja arvostavasti. Ihmisten taustat ja moninaiset elämäntilanteet tiedostetaan ja huomioidaan yhteistyön pohjana. Työntekijöiden vastuulla on keskustelun aloittaminen ja ylläpitäminen perheiden kanssa niin, että huoltajat kokevat, että heidän asioistaan ollaan kiinnostuneita ja että heidän näkemyksilleen on merkitystä.

Lasten yksilölliset tavat ja tarpeet olla vuorovaikutuksessa huomioidaan, kasvattajilla on taitoa ja keinoja lähestyä jokaista niin, että se tuntuu turvalliselta. Lapset ovat aktiivisia toimijoita, jotka kasvavat, kehittyvät ja oppivat vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa. Jo lapsena on tärkeää saada tunne, että omilla ajatuksilla ja mielipiteillä on merkitystä ja niillä voi vaikuttaa tapahtuviin asioihin.

3. TOISTEN AUTTAMINEN

Lapset ovat osallisina kaikessa päivän toiminnassa, jokainen hetki sisältää tilaisuuden oppia uutta. Samalla harjoitellaan yhdessä toimimista, vuorottelua, toisten huomaa-mista ja huomioimista. Esim. pukemistilanteissa on tavallista, että lapsi tuo muillekin huomioliivin tai kengät, joskus keskitytään auttamaan kaverille hanskoja käteen omien laittamisen sijasta. Isommat lapset auttavat mielellään monissa asioissa ja tulevat myös kertomaan aikuiselle, jos joku tarvitsee apua.

Päiväkodissa noudatetaan ”kaikki lapset ovat yhteisiä” toimintatapaa. Työntekijät ovat aina vastuussa jokaisesta lapsesta yli ryhmärajojen. Tämä korostuu erityisesti ulkovalvonnan aikana. Yhteisesti olemme sopineet, että apua pyydetään ja annetaan reilusti aina tarvittaessa arjen muuttuvissa tilanteissa. Yhteistyöstä ja auttamisesta sovitaan usein jo etukäteen tiimeissä tai palaverissa, mutta olemme hyviä auttamaan myös ”lennossa” kun joku huikkaa, että pääsisikö joku auttamaan.

4. ONNISTUMISISTA YHDESSÄ ILOITSEMINEN

Aina on hyvä hetki juhlia! Täällä iloitaan tai juhlietaan hyvin monenlaisia asioita – kivi- vaksi oppimista, vessanpöntöllä käymistä, sitä että oppii laittamaan kurahousun lenk- sun saappaan alle tai saa sukan jalkaan, uskaltaa maistaa uutta ruokaa, oppii leikkaa- maan saksilla tai pääsee itse isoon kiipeilytelineeseen. Nämä pienet elämän asiat ovat lapsille isoja tapahtumia ja niitä on todella syytä huomioda. Lahjaksi voi saada mm. ke- huja, halauksia, taputuksia, peukkuja, papukaijamerkkejä tai vaikka saippuakuplia.

Ryhmiä ja päiväkodin yhteisten tapahtumien ideointi ja järjestäminen yhdessä lasten kanssa tuo ikimuistoisia hetkiä ja onnistumisen kokemuksia kaikille. Esimerkkinä tästä voisi toimia viime vuoden viskarien läksäiset. Lapset itse suunnittelivat juhlat ja leipoi- vat kakun, jumppasaliin katettiin pitkä yhteinen juhlapöytä ja mehua juotiin posliiniku- peista pikkusormi pystyssä. Perusarki kirkastuu kummasti, kun tehdään välillä isolla po- rukalla jotain ihan uutta tai heittäydytään hulluttelemaan. Ideat lähtevät lentoon, kun vastuu suunnittelusta ja järjestelyistä jakautuu kaikille, niin aikuisille kuin lapsillekin - yhdessä olemme enemmän.

5. KAIKKIA PERHEITÄ ARVOSTAVA YHTEISTYÖ

Yhteistyö perheiden kanssa sujuu päivittäisten kohtaamisten, avoimen vuorovaikutuk- sen ja asioiden oikea-aikaisen puheeksi ottamisen myötä. Ryhmien työntekijät tekevät yhteistyötä lämmöllä ja suurella sydämellä kaikkien eduksi ja yhteiseksi parhaaksi. Joh- tajat toimivat niin asiakkaiden kuin henkilöstönkin tukena. Joskus on tarvetta moniam- matilliseen yhteistyöhön, silloin saamme apua mm. heiltä:

Varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo) Katariinan päiväkodilla toimii toistaiseksi Roosa Hannula. Roosan vastuualueeseen lukeutuu myös Haukkavuoren esiopetus. Veo työskentelee päiväkodin puolella keskimäärin kaksi-kolme päivää viikosta. Hän osallis- tuu ryhmien toimintaan tuoden sinne omaa osaamistaan sekä havainnoi ja ohjaa lapsia. Veo antaa henkilökunnalle konsultaatioapua ja osallistuu vasukeskusteluihin tarvitta- essa. Hän tekee tiivistä yhteistyötä myös eri yhteistyötahojen kanssa lasten tuen tarpei- siin liittyvissä asioissa.

Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen kuraattorina toimii Tarja Tissari. Kuraattori on mukana perheiden tukeen liittyvissä asioissa. Tarja käy päiväkodilla tarpeen mukaan ta- paamassa lapsia ja vanhempia, konsultoi henkilökuntaa sekä osallistuu pyydettyä va- sukeskusteluihin tai muihin yhteistyöpalaveriin. Kuraattori tekee yhteistyötä myös veon kanssa.

Konsultoivina kieli- ja kulttuuri (kieku) -ohjaajina Kotkan varhaiskasvatuksessa toimii Teija Pylkkänen (yli 5v lapset) ja Riikka Tidenberg (alle 5v lapset). He antavat asiantun- tija-apua kielen ja kulttuurin tukemiseen liittyvissä asioissa.

3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen arviointia toteuttavat henkilöstö, lapset ja huoltajat. Toteutusmuotoina kaupungin tasolla ovat erilaiset kyselyt sekä toiminnan auditointi.

Pienryhmäpedagogiikassa vahvistuu aikuisen läsnäolo vuorovaikutuksessa, jolloin lasten tuottamaa arviointitietoa on välittömästi nähtävissä ja hyödynnettävissä. Henkilöstö tallentaa arviointitietoa ja hyödyntää sitä toiminnan suunnittelussa.

Toimipaikat ja toimintamuodot täsmentävät toimintasuunnitelmassaan käyttäjänsä palautekanavat sekä kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

ARVIOINNIN TOTEUTUMINEN TOIMIPAIKASSA (LASTEN JA HUOLTAJEN OSALLISUUS)

TOIMIPAIKAN ASIAKASKYSELYN MERKITYS TOIMINNALLE

Huoltajat arvioivat päiväkodin toimintaa koko varhaiskasvatuksen yhteisessä asiakaskyselyssä vuosittain. Asiakaskysely toteutetaan loka-marraskuun aikana sähköisesti. Tuloksista nostetaan esiin toimipaikan vahvuudet ja kehittämiskohteet seuraavalle vuodelle. Keinoja kehittämiskohteiden työstämiseen suunnitellaan yhdessä päiväkodin kehittämispäivässä sekä tiimipalavereissa. Kehitettävien asioiden toteutumista arvioidaan ja suunnitelmia muokataan pitkin toimintakautta.

Huoltajien osallisuus toiminnan arvioijina on huomioitu myös mm. ryhmien palaute- ja toivomuslaatikoina eteisissä, satunnaisissa pienissä ovensuukyselyissä sekä mahdollisuutena kirjoittaa kommentteja pedanetin palautelaatikkoon. Toimintaa arvioidaan yhdessä huoltajien kanssa myös vasukeskusteluissa.

LAPSET ARVIOIJINA

Lasten kanssa toimintaa arvioidaan keskustelemalla sekä toimintaa havainnoimalla; mikä oli kivaa, oliko joku jännittävää, mitä haluaisin tehdä uudelleen. Lapset käyttävät toimintansa arviointiin itsetekemiään hymynaamatauluja, peukkuja tai muita tilanteisiin sopivia keinoja. Arviointia on myös omien töiden valitseminen kasvunkansioon. Kansioiden kuvien ja tehtävien äärellä muistellaan usein yhdessä kivoja tapahtumia ja opittuja taitoja. ”Saduttaminen” on keino päästä kuulemaan lasten ajatuksia sadun keinoin.

HENKILÖSTÖKIN ARVIOI

Ryhmien tiimipalaverit pidetään viikoittain. Tiimipalavereissa toimintaa arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnin kohde vaihtelee tilanteen ja tarpeen mukaan. Palavereista kirjataan muistio, jotta niihin voidaan tarvittaessa palata.

Yksikköpalavereja pidetään säännöllisesti, myös siellä tapahtuu arviointia. Eri ammattiryhmillä on myös säännöllisesti omia tiimiaikoja. Näissä kaikissa toteutetaan toiminnan suunnittelua, arviointia ja kehittämistä.

YKSIKÖN VAHVUUDET, KEHITTÄMISKOHEET JA NIIHIN TÄHTÄÄVÄ TOIMINTA

ASIAKASKYSELYN POHJALTA

Vahvuutenamme on jo useamman vuoden ajan ollut lasten kuuntelu ja lapsilta nousevien toiveiden huomioiminen. Olemme saaneet hyvää palautetta myös lämpimästä ja huomaavaisesta vuorovaikutuksesta. Toimintayksikön sisä- ja ulkotilat ovat ehdoton vahvuus ja niitä hyödynnetään monipuolisesti. Meillä saattaa olla Suomen parhaat retkeilymaastot!

Kehittämiskohteena on ollut tiedon saaminen lapsen päivästä. Tästä käymme jatkuvaa keskustelua ja kehitämme toimintaa sekä huoltajien että henkilökunnan näkökulmasta.

PIENRYHMÄPEDAGOGIIKKA

Pienryhmätoiminta on keskiössä Katariinan päiväkodin toiminnassa. Tällä on suora yhteys lasten tuntemiseen, aloitteiden ja vahvuuksien huomioimiseen sekä vuorovaikutuksen laatuun. Pienryhmässä lapsi saa äänensä kuuluviin ja aikuisella on aikaa yksilölliseen huomioimiseen. Lapsilla on aikaa ja tilaisuus harjoitella asioita omassa tahdissaan, saada läheisyyttä tai omaa rauhaa. Sosiaalinen kuormitus pysyy maltillisena, jolloin mieli pysyy iloisena ja vastaanottavaisena. Pienryhmiä voidaan muuttaa tai yhdistellä hetkellisesti toiminnan ja tilanteen mukaan.

Pienryhmätoiminnan rinnalla on perusteltua toimia myös isommissa ryhmissä. Lyhyilläkin koko oman ryhmän yhteisillä lauluhetkillä, päiväpiireillä, synttärjuhlilla, viikonloppurentouksilla ja muilla tuokioilla saadaan kokemuksia yhdessä olemisesta ja luodaan me-henkeä. Ulkopeleissä ja leikeissä yhdessä tekemisen ilo innostaa ja motivoi epävarmempiakin osallistumaan. Koko päiväkodin yhteiset juhlat ja tapahtumat ovat myös tärkeä osa päiväkodin toimintaa. Uutena toimintamallina on lisäksi alkanut muodostumaan yhteistyötä isojen ja pienten ryhmien välille, esim. pieninä juhlina tai laulutuokioina.

Retkiä tehdessä kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen päiväkodin alueelta poistuttaessa. Kun liikkeelle lähdetään isommalla porukalla, saadaan useampia kasvattajia mukaan kulkua turvaamaan. Myös pienryhmissä retkeily on mahdollista. Silloin on helpompi keskittyä asioiden ja ilmiöiden yhdessä ihmettelyyn ja tutkimiseen. Pienellä porukalla lasten osallisuutta on myös helpompi huomioida jo retkeä suunniteltaessa sekä sen aikana.

VALSSIARVIOINTI

Kotkan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön digitaalinen laadunarviointijärjestelmä, Valssi. Valssi on kansallinen järjestelmä, joka on kehitetty päiväkotimuotoisen varhaiskasvatuksen arviointiin. Järjestelmä sisältää erilaisia tutkimusperustaisia, varhaiskasvatuksen laadun arviointiin ja järjestämiseen liittyviä työkaluja. Valssin tarkoituksena on tuottaa arviointitietoa, tunnistaa varhaiskasvatuksen vahvuuksia ja kehittämisen kohteita sekä laatia kehittämissuunnitelmia ja arviointituloksia. Arviointitulokset julkaistaan ja niitä hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä sekä laadun parantamisessa. Katariinan päiväkoti on ollut mukana pilotoimassa Valssin käyttöönottoa.

Ensimmäisen valssiarvioinnin tulosten myötä olemme kiinnittäneet huomiota monikulttuurisuuden näkymiseen toimintaympäristössä. Tämä tulee kulkemaan mukana ja kehittymään jatkossa ja näkökulma huomioidaan mm. lelujen ja kirjojen hankinnassa. Tässä emme ole koskaan valmiita.

Syksyn 2025 valssiarvioinnin teemana on lapsen aloitus varhaiskasvatuksessa. Arvioimme jo käytössä olevien menetelmien ja käytäntöjen toimivuutta. Henkilöstö on vastannut kyselyyn lokakuussa. Vastausten pohjalta nostetaan syksyn aikana tiimeissä keskustellen esiin meidän vahvuuksia sekä kehittämiskohteet.

LIIKKUVA VARHAISKASVATUS

Kotkan varhaiskasvatus on mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa. Päiväkodilla on nimetty liikuntavastaavat, jotka toimivat Liikkuvan varhaiskasvatuksen yhteyshenkilöinä, huolehtivat liikunnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja tiedon kulusta henkilöstölle. Vanhempia kannustetaan liikuntamyönteiseen arkeen myös kotona.

Kevään 2025 kehittämispäivässä työntekijät ovat arvioineet Liikkuvan varhaiskasvatuksen – arviointilomakkeen kautta toimipaikan nykytilaa liikkumisessa. Kehittämiskohteeksi nousi suunnitellun liikkumisen lisääminen sisällä ja ulkona. Arkeen lisätään toiminnallisia menetelmiä tukemaan lapsen oppimista. Lasten liikkumista ja motorisia taitoja havainnoidaan suunnitelmallisesti esim. Inno-norsun tsekkilistaa hyödyntämällä. Yhteistyötä ryhmien välillä lisätään, kuten yhteisten retkien tai pihatoimintojen kautta. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia liikuntaseuroja lasten liikkumisen edistämiseksi.

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan lisääminen arkeen on yksi Katariinan päiväkodin painopistealueista. Päiväkodin oma piha sekä lähiympäristö tarjoavat hyvät mahdollisuudet ulkoliikuntaan ja retkeilyyn. Muumipuisto ja koko Katariinanniemen alue, Puistolan kenttä ja Arto Tolsa areena, Tervaleppälehto, Tupakkavuori, Sapokka, Mansikkalahti, kirjasto sekä monet lähialueet ovat viikoittain retkikohteina ja monenlaisessa käytössä. Päiväkodin omalla pihalla on mahdollisuus harjoitella pyöräilyä tai potkulautailua, kiipeillä, keinua, pelata pallopelejä, laskea mäkeä sekä liikkua monenlaisilla alustoilla. Pihalla on sekä rakennettua että luonnonmukaista ympäristöä. Päiväkodin liikuntasali on päivittäin ryhmien käytössä. Liikuntavälineistö on monipuolista.

Katariinan päiväkodissa on tavoitteena sallia lapsen luontainen tapa liikkua. Turhia liikumista estäviä rajoituksia on yhteisesti sopien karsittu pois. Kasvattajat arvioivat liikkumismahdollisuuksia turvallisuuden näkökulmasta. Lasta kannustetaan liikkuvaan elämäntapaan mm. sisällä juokseminen on sallittua ja suotavaakin, jos siitä ei aiheudu vaaraa.

KIELIPEDA

Varhaiskasvatuksessa kaikki lapset ovat kielen oppijoita. Kiinnitämme huomiota siihen, että oppimisympäristö on siinä monipuolisesti tukena. Päiväkodissa on kiinnitetty paljon huomiota ympäristön kuvittamiseen sekä kuvien käyttöön toiminnan ohjaamisen tukena. Pyrimme tietoisesti myös selkeään mutta rikkaaseen ilmaisuun.

Syksyn kehittämispäivässä jokainen tiimi on tarkastellut oman ryhmän kielitietoista oppimisympäristöä Kielipeda1-lomaketta käyttäen. Siinä arvioidaan henkilöstön toimintaa, oppimisympäristöä ja lapsen osallisuutta kielen oppimisen näkökulmasta. Tiimit ovat kirjanneet, mitkä asiat jo toimivat ryhmässä, sekä mitä asioita tulee vielä kehittää ja miten. Lomakkeeseen palataan vähintään puolivuositain tilanteen arvioimiseksi. Moni- tai muunkielisten yli 3-vuotiaitten lasten kielitaitoa arvioidaan lapsikohtaisella moniportaisella Kielipeda-työvälineellä. Kartoituksessa nousevat tuen tarpeet huomioidaan toimintaa suunniteltaessa. Lapsen Kielipeda tulee liitteeksi lapsen vasuun.

4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä tavoitellaan huoltajien ja henkilöstön yhteistä sitoutumista lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Vastuu yhteistyön käynnistymisestä ja sen ylläpitämisestä on varhaiskasvatuksen henkilöstöllä.

Yhteistyö käynnistyy perheen kanssa toteutuvalla aloituskeskustelulla ja lapsen tutustuessa varhaiskasvatukseen. Yhteistyö jatkuu päivittäin lasta tuodessa ja haikiessa. Varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jonka laadinta käynnistyy huoltajien ja henkilöstön yhteisellä keskustelulla. Lapsen vasu-keskustelussa asetetaan tavoitteita pedagogiselle toiminnalle. Lapsi on keskustelussa joko fyysisesti läsnä tai hänen näkökulmansa tuodaan osaksi keskustelua. Lapsen vasun laadinnasta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja yhteistyössä lapsiryhmän muiden ammattilaisten kanssa.

Huoltajien osallisuus ja heidän antamansa palaute toimipaikalle mahdollistuvat kohtaamisissa ja huoltajailloissa.

Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä myös muiden lapsille ja perheille suunnattujen palveluiden kuten esiopetuksen, neuvolan, perhetyön, puhe- ja toimintaterapian, perheneuvolan ja perusopetuksen kanssa. Yksittäisen perheen tai lapsen asioissa yhteistyötä tehdään aina yhdessä perheen kanssa.

HUOLTAJAYHTEISTYÖ JA LAPSEN VASU TOIMIPAIKASSA

KUN LAPSI TULEE PÄIVÄKOTIIN

Päiväkodin johtaja, apulaisjohtaja tai ryhmän opettaja on yhteydessä uuden lapsen perheeseen ja sopii tutustumiskäynnin. Tutustumiskäynti toteutuu yhdessä ryhmän kasvattajan kanssa. Perheet saavat päiväkodin esitteen ja palvelusopimuksen tutustumiskäynnillään. Maahanmuuttajaperheiden kanssa käydään aloituskeskustelu tulkin avulla jo tutustumisvaiheessa. Aloituskeskusteluun käytetään valmista aloituskeskustelu-kaavaketta. Ennen aloituspäivää lapsi ja vanhemmat voivat käydä totuttelemassa päiväkotiin haluamansa määrän. Ilman vanhempaa lapsen voi jättää päiväkotiin vasta kun sijoitus varhaiskasvatuksessa on alkanut.

VASUJEN LAADINNAN KÄYTÄNNÖT TOIMIPAIKASSA

Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma (vasu). Ensimmäinen vasukeskustelu pidetään kahden kuukauden sisällä varhaiskasvatuksen aloittamisesta. Vasua päivitetään vanhempien kanssa vähintään kerran vuodessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettaja kirjaa vasuun lapsen kehitykseen liittyviä havaintoja toimintakauden aikana. Lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista keskustellaan aina ajantasaisesti. Tarvittaessa keskusteluja voidaan pitää lyhyemmälläkin aikavälillä. 4-vuotiaiden lasten kohdalla lapsen vasukeskustelut ajoitetaan lähelle 4-vuotisneuvolaa.

Vasukeskustelut ovat merkittävässä roolissa vanhempien osallistamiseksi päiväkodin toiminnan arviointiin. Varhaiskasvatuksen opettajat huolehtivat siitä, että keskustelut tulee pidet-

tyä ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat kirjattua sekä päivitettyä. Tiimi käy ennen vasukeskustelua yhdessä läpi havaintoja lapsista ja heidän toiminnastaan arjen erilaisissa tilanteissa keskustelun pohjaksi. Ryhmän opettajan tehtävänä on tuoda tiimin tietoon vasukeskusteluissa vanhemmilta tulleet toiveet ja palautteet.

Lapsella on oikeus osallistua vasukeskusteluun tai tulla kuulluksi muulla ikätasoon sopivalla tavalla. Lapselle voi olla etukäteen mietittynä apukysymyksiä hänen ikätasonsa huomioiden. On myös mahdollista, että lapsen kanssa käydään oma keskustelu ennen tai jälkeen huoltajien tapaamista (jos lasta esimerkiksi jännittää liikaa osallistua varsinaiseen keskusteluun.) Kuvien käyttöä, havaintoja ja muita menetelmiä voidaan hyödyntää lapsen kuulemisessa.

Mikäli ryhmässä työskentelee opettajan tehtävässä ei kelpoinen varhaiskasvatuksen ammattilainen, hän osallistuu lapsen vasuprosessiin normaalisti yhteistyössä muun tiimin kanssa. Ryhmän toinen opettaja tai päiväkodin esihenkilö tarkistaa vasun kirjaukset ennen niiden tallentamista Muksunetti järjestelmään.

TIEDOTTAMINEN HUOLTAJILLE

Päivän tapahtumien ja keskeisimpien kuulumisten kertominen vanhemmille tapahtuu päivittäin lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Ryhmien käytössä on ”päivän laput”, joihin olennaisimmat huoltajille tiedotettavat asiat kirjataan. Näin tieto lapsen päivästä ei katoa, kun ryhmän viimeinen kasvattaja lähtee kotiin.

Ryhmien toimintaa dokumentoidaan kuvilla ja kirjoituksilla päiväkodin Peda.net-sivuilla. Pedanetin kautta vanhemmat pääsevät osalliseksi lasten varhaiskasvatusarjesta kurkistamalla suoraan toiminnan ytimeen. Kuvat voivat virittää kotona keskusteluja lasten ja vanhempien välille ja nostaa esiin arjen iloja ja suruja. Vanhemmilla on mahdollisuus kuvien kommentointiin Pedanetissä tai keskustellen ryhmän kasvattajien kanssa. Näin toiminta tulee näkyväksi ja saadaan arvokasta vuoropuhelua aikaan perheiden kanssa toiminnan kehittämiseksi. Ryhmän sivuilta löytyy myös palautelaatikko, johon vanhemmat voivat antaa nimettömänä palautetta ja toiveita ryhmän toiminnalle. Jokainen ryhmä päivittää Pedanet-sivujaan säännöllisesti, vähintään kerran kuukaudessa.

Ryhmien eteisissä tai ilmoitustauluilla on pienryhmätaulut, joihin kasvattajat kirjaavat ajantasaisesti ryhmän toimintaa. Edlevon kautta välitetään perheille tärkeät, kaikille yhteisesti tiedotettavat asiat.

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää. Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri rohkaisee vanhempia puhumaan avoimesti lastensa asioista.

Tiedotusta perheille tapahtuu sekä sähköisesti että paperilla (huomioitu esimerkiksi maahanmuuttajaperheet)

5. TOIMINTAVUOSI 2025-2026

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset voivat tuoda näkemyksiä esiin ja tehdä ehdotuksia yhteiselle toiminnalle. Toimintavuotta voidaan suunnitella osittain etukäteen ja toisaalta se muuntuu toimintavuoden kuluessa.

Kotkassa lokakuussa toteutuu lukukuukausi, jossa varhaiskasvatus, kirjasto ja lasten kulttuuri ovat aktiivisesti mukana. Lasten kulttuuriviikot helmikuussa tarjoavat toimintamahdollisuuksia varhaiskasvatukseen.

Kotkan varhaiskasvatus ja kaikki toimipaikat noudattavat Liikkuva varhaiskasvatusohjelmaa.

Kotkalle on myönnetty Lapsiystävällinen kunta -tunnus, mikä vahvistaa rasisminvastaisen toiminnan ja lasten oikeuksien asemaa myös varhaiskasvatuksessa. Kummallekin asialle on valtakunnalliset teemaviikot, joita huomioidaan varhaiskasvatuksen toimipaikoissa.

TOIMINTAVUODEN ELÄMÄÄ

Itämeripäivän tapahtuma päiväkodin pihalla 28.8.2025

Huoltajaillat pidetään ryhmittäin syksyn aikana.

Viskareiden retki Vellamoon 10.9.2025 (järjestäjänä Vellamon Ystävät ry)

Jekku-Jänön temppurata kaikille ryhmille päiväkodin salissa 27.-31.10. välisenä aikana.

Valokuvaus 5.11.2025 klo 9.00 alkaen.

Lapsen oikeuksien viikkoa vietetään 17. -23.11.

Tonttukoulu järjestetään viskareille lasten kulttuurikeskus Laivurissa 19.11. Klo 9.30, kesto noin tunti. Tonttukoulun jälkeen on mahdollisuus tutustua vielä Laivurin joulunäytelyyn.

Joulupolku -tapahtuma 16.12. klo 15-17 päiväkodin sisätiloissa.

Omissa ryhmissä järjestetään juhlia ja tapahtumia erilaisiin vuoden teemoihin liittyen.

Kirjastoauto käy kerran kuukaudessa Katariinan päiväkodilla ja muutenkin yhteistyö kirjaston kanssa on aktiivista.

Lasten kulttuuriviikon tapahtumiin osallistutaan vuosittain.